REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr 30
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile au t a se plăti înainte.

Nr. 69 **Brașov. Miercuri-Joi 27 Martie (9 Aprilie)** **1908.**

La cestiunea agrară în România.[1]

București, Martie 1908.

Șirul măsurilor de îmbunătățire a stării deplorabile a săteanului in România, măsuri luate pe cale legislativă, se închee, în sesiunea actuală, cu *legea contra trusturilor* (asociațiuni de acaparare) arendășești. Textul proiectului de lege în această privință l'am văzut în Nr. de alaltăieri al „Gazetei“.

Azi publicăm câteva pasage mai însemnate din expunerea de motive, ce însoțește acest proiect de lege.

Dreptul de a ținea moșii în arendă n'are nici o mărginire în legislația actuală a României. Acelaș individ poate lua în arendă și esploata, ca arendaș, *ori câte moșii și de ori ce întindere ar fi ele*. Dovadă asociația sau familia *Fișereștilor* (în Moldova de sus), care în a. 1905 esploata o întindere de *159.399 ha.* pentru care Fișerești *plăteau 3.441,343 lei* arendă. Legile României *nu permit* streinilor neîmpământeniți ocuparea de moșii, ba nici așezarea lor la țară, dar dreptul de *arendare* este un *drept civil* de care (potrivit art. II. cod. civ.) se bucură și străinii.

Proprietarii mari (cu proprietate peste 100 ha) cultivă 3,810,351 ha, din care sunt arendate peste 60% (2,293,631 ha). Din pământurile arendate *străinii* stăpânesc 855,687 ha, cuprinse în moșiile cele mai mari.

Care poate să fie cauza acestei anomalii economice? — Mulți proprietari români, nemulțumiți cu legea de împroprietărire a clăcașilor, din 1864, părăsiră cultivarea directă a moșiilor lor, arendându-le cui le oferia mai mult, ear dânșii, proprietarii, sau se retrăgeau la oraș, luând slujbe mari, sau părăseau țara trăind din arenzile moșiilor în streinătate (absenteism).

Cum traiul s'a tot scumpit și lucrul s'a tot mărit, firește că arenzile an cu an s'au *tot urcat*, arenzi ce trebuiau *scoase*. Și cine să le plătească dacă nu arendașii din esploatarea neomenoasă a pământului și mai ales a țărănimei?! Pentru a-o stăpâni și a-i impune orice poveri, arendașii asociați n'au nici o considerație, nici o cruțare! Dânșii acaparează mai multe moșii mărginașe, pentrucă țăranii fiind îndepărtați de orice alte moșii, pe care s'ar putea hrăni, să fie strânși ca într'un *cerc de fier și siliți a primi robia condițiilor neomenoase ce li se impun de Jidanii* și Grecii arendași fără de inimă și lipsiți de orice sentiment umanitar.

Una din cauzele nenorocitelor rescoale de anul trecut a fost chiar aceasta stare de lucruri. De aceea prin manifestul regal dela 12 Martie 1907, s'a publicat *urbi et orbi*, că asemenea exploatări vinovate și periculoase se vor înlătura prin legi potrivite. Proiectul de lege — menționat aduce la îndeplinire acel angajament de stat. Prin acest proiect care, de sigur va deveni lege, se proclamă sus și tare:

a) *Nimeni nu poate să iee în arendă sau să exploateze mai mult de 4000 hectare.*

b) Aceasta restricțiune nu se va aplica *proprietarilor de moșii, cari vor putea să'și exploateze moșiile, ori cât de multe și oricât de estinse ar fi ele, pe lângă* proprietățile lor, *însă nu vor avea voe să exploateze și moșii străine* sub nici un titlu.

c) Toate contractele de arendare, în curs de executare, vor fi respectate până la 23 Aprilie 1910, când *vor fi anulate.*

Astfel sătenii, cari prin tovărășiile și prin băncile sătești sunt înlesniți în mod simțitor, vor putea să iee dânșii cu arendă supraplusul de moșii (peste 4000 ha.), pe lângă loturile ce le vor cumpăra, conform dispozițiilor din *legea tocmelilor agricole*.

De altfel și până acuma țăranul român în general nu a privit cu mânile încrucișate progresele agricole la proprietar și la arendaș. Ei i-au imitat în multe și mai ales în procurarea și folosirea *nouelor mașine agricole*, de cari se credea că se tem sătenii. Dintr'o statistică relativă vedem că sătenii (pelângă plugurile de fier cari sunt aproape răspândite în toată țara) posed (în raport cu marii proprietari) următoarele mașine: 1) *Grape de fier* în număr de 25.000 față cu 21.000 ale proprietarilor; 2) *Mașini de semănat* în rânduri, 207 cu față 680 ale proprietarilor; 3) *Rarițe de fier* 13,833 față cu 3000 ale proprietarilor; 4) *Mașini de secerat* fără legat 10.556 față cu 3560 a propriet.; 5) *Triori-o* mașini nouă 2982 față cu 2765 ale proprietarilor.

Aceasta dovedește că și impilatul și obidatul sătean a început să înțeleagă rostul unei munci mai raționale și că — încet-încet progresează și el.

Fie, ca stăruințele statului, puse deocamdată pe hârtie, să ajungă a se întrupa.

Prof. V. Gr. Borgovanu.

1) A se vedea și n-rii 273, 279 și 282 ai „Gaz. Trans“. din 1907 și n-rii 2, 11 și 27 din a. c.

La jubileul „Gazetei“.

Jurul Gherlei, Martie 24 (6 Apr.) a. c. — Bătrânei noastre luptătoare, mamei „Gazeta Transilvaniei“, care a fost primul comet și deșteptător al unui popor de gintă împărătească și care în decursul celor șeapte decenii a fost propogătorul iubirii de neam încălzând inimile și luminând mințile tuturor spre tot ce este bun, frumos și folositor neamului omenesc — noi fiii și urmașii divului Traian din colțul nordic al frumoasei Transilvanie aducem omagiul și sincera noastră recunoștință, dorindu-i viață îndelungată, iar directorului, redactorilor și colaboratorilor Ei le dorim sănătate și putere, ca să poată lupta și în viitor cu aceiași tărie și energie ca în trecut întru ajungerea scopului măreț — al fericirii neamului românesc!

Petru Cheresteșiu protop. gr. cat., *Ioan Melian* preot, *Paul Bocca* preot, *Dionisiu Deac* preot, *Ambrosiu Plaian* preot, *Andreiu Todoranu* propr. Tipografiei »Aurora, *Vasilie Suciu*, *Ioan Rusu* contabil, *Gavriil Pușcașiu* înv., *Ioan Pașca* paroch în Geaca, *Ioan Boer* prof. în pens., *Simeon Pleban*, *Lazar Cosma*, *Ioan Rusu* preot gr. cat., *Nic. Tiucu* preot, *Auxentiu Mureșan* preot, *George Pop*, *Gavrilă Mureșan* învăț. pens., *Vasiliu Cosma* cantor, *Georgiu Pop*, *Iuliu Pop* preot gr. cat., *Iacob Marga* preot Ocna Dej, (indescifrabil) primar Micula.

Ileanda Mare, 24 Martie v. — Când „Gazeta“ își serbează jubileul de 7 decenii îi doresc s'ajungă a'l serba și cel de 7 secoli, și „Gazeta“ și poporul român cu satisfacție să privească peste trecut și să dea laudă și mulțămită lui Dumnezeu, că i-a succes a realiza idealul neamului nostru.

Dr. Victor Pop, advocat.

Sân-Georzul român, 24 Martie v. — Doresc viață îndelungată atât „Gazetei Transilvaniei“, acestei foi atât de însemnate pentru neamul românesc cât și actualului director și redactorilor ei.

Dr. Andreiu Monda, medic.

Dabjon (Sălagiu), Martie 24 v — Primiți și felicitările mele la jubileul de 70 ani al „Gazetei Transilvaniei“.

Florian Cocian, advocat și abonent de 36 ani al „Gaz. Trans“.

Șiermașul-mare, Martie a. c. Cu ocaziunea jubileului de 70 ani al scumpului nostru ziar „Gazeta“ Vă trimit cele mai călduroase felicitări, dorindu-Vă mulți ani ca să ajungeți și jubileul „Gazetei“ de 100 ani.

Pompeiu Boțezan.

Camera ungară va lua vacanțe de Paști începând de Sâmbătă 11 Aprilie până în 29 Aprilie. In cazul când desbaterea proiectului revizuirei nu se va termina până Sâmbăta viitoare, vacanțele vor fi de o mai scurtă durată și ședințele se vor relua deja în 22 Aprilie.

Tolstoi insultat în camera austriacă. S'a făcut oarecare zgomot în urma faptului, că deputatul creștin-social Bielohlawek întrerupând pe un vorbitor, care amintise de Tolstoi, a exclamat: Tolstoi »ist ein alter Tepp« (o rablă bătrână), ein Trottel (hăbăuc). Din cauza aceasta Bielohlawek a fost luat la refect în pressă, ear în ședința camerei dela 6 Aprilie, deputatul polon Cliboviczky a adresat o întrebare președintelui despre aceia: Ce măsuri vrea să ia în viitor, ca persoane străine, cari nu aparțin camerei, să nu mai fie vătămate de vorbitorii din cameră.

Președintele Weisskirchner a răspuns imediat spuind că n'a prezidat atunci, când s'a adus în discuție persoana marelui cugetător și poet Tolstoi, prin urmare n'a putut să admonieze pe întrerupători, nu pregetă de a-și exprima părerea de rău asupra acestui caz, și e de părerea tutulor cari zic că nu corespunde cu vaza parlamentului, când în acesta se folosesc cuvinte insultătoare. Toți au aprobat, numai Bielohlawek n'a fost mulțumit cu declararea președintelui afirmând, că el n'a voit să vatăme pe Tolstoi.

N'a vorbit despre el însuși, ci numai a întrerupt pe deputatul Pernersdorfer (socialist) care a zis: »Tolstoi afirmă, că cea mai frumoasă locuință pentru un om de treabă e închisoarea«. L'am întrerupt și am zis: Atunci Tolstoi este o rablă bătrână, dacă afirmă aceasta. N'am avut deci intențiune să atac pe Tolstoi. Dear fi zis chiar Goethe aceasta, răspundeam tot așa. De aceia nu-mi revoc cuvintele.

Legi promulgate. Eri s'au promulgat prin »Monitorul Oficial« al României: legea pentru reorganizarea comunelor rurale, acea pentru reorganizarea jandarmeriei rurale și legea pentru înființarea unei direcțiuni a poliției generale a statului.

Congresul panslavist. Ziarele ceche anunță că cu prilejul prezenței generalului Wolodomirov în Praga, a fost ventilat în consiliul național cech și cestiunea congresului panslavist. Comitetul parlamentar din Viena, în care sunt reprezentate toate partidele slave, a convocat o conferință intimă la Praga pentru stabilirea programului congresului panslavist.

Noul prim-ministru al Angliei. Se confirmă în mod oficial că regele Angliei a primit demisia primului-ministru Campbell-Bannermann. Regele Eduard, care acum se află la Biarritz, a primit Luni demisia fostului său prim-ministru, precum și scrisoarea acestuia prin care recomandă regelui ca succesor al său pe *Asquith*, actualul ministru de finanțe. Primind dimisia d-lui Bannerman, regele Eduard și-a exprimat regretul de a se despărți de fostul său colaborator și i-a urat acestuia o grabnică restabilire. In acelaș timp regele l-a chemat la Biarritz pe Asquith pentru a-i încredința prezidenția cabinetului. Odată cu Campbel Bannermann a demisionat întregul cabinet, aceasta pentru ca miniștrii actuali să pue la dispoziția noului prim-ministru portofoliile lor. Este însă sigur, că regele în înțelegere cu noul prim-ministru vor respinge demisiile celoralți miniștrii. Remaniarea cabinetului se va face abia în vacanța de Paști, dacă nu chiar și mai târziu, pentru a se evita oarecari conflicte politice.

Noul prim-ministru, Asquith, odată cu conducerea cabinetului ia și conducerea partidului liberal. Cu el va începe o eră nouă în politica engleză. In tinerețe Asquith a fost advocat, și a ajuns în scurt timp, cunoscut în toată Anglia. El e un om foarte energic, care a reușit să răpue pe toți adversarii săi. In cestiunile internaționale lumea politică a contat în totdeauna la influința lui Asquith. Astfel în cestiunea Macedoneană, atitudinea Angliei a depins în mare parte de voința lui Asquith. Intre altele declarația ministrului de externe Grey, în cestiunea aceasta, este opera lui Asquith.

Din dieta ungară.

In şedinţa de eri a dietei *s'a terminat în mod subit desbaterea specială a articolului 2* a proiectului de revizuire în urma atitudinei provocătoare a vice-preşedintelui Rakovsky, care a detras cuvântul aproape tuturor deputaţilor naţionalişti şi disidenţi, cari au luat cuvântul în şedinţa de eri. Despre decursul şedinţei de eri, care a fost din cale afară turbulentă, aducem amănunte la ultime ştiri.

In şedinţa de *Luni* au luat cuvântul contra proiectului revizuirei, deputaţii Maniu, Damian şi Farkashazy. Dep. *Maniu* a vorbit timp de aproape trei oare combătând proiectul şi prezentând mai multe amandamente. Iată în extras ce a zis d-l Dr. I. Maniu:

Domnilor deputaţi! In ultima analiză motivele cari ne-au îndemnat să combatem proiectul de revizuire sunt chiar dispoziţiile cuprinse în articolul al doilea — ce se discută acum — dispoziţii cari constituie un adevărat atentat la libertatea cuvântului.

Cu prilejul discuţiei generale am dat deja expresie părerei noastre, că pe lângă un regulament revizuit de felul celui de faţă nu va putea munci decât un parlament, care într'adevăr va exprima voinţa majorităţii ţării. De data aceasta mă voiu ocupa cu cestiunea cum ar trebui să fie preşedintele căruia putem să-i încredinţăm atribuţii atât de discreţionare. Eu îmi i-au voia a prezenta în chestia aceasta un proiect de rezoluţie cu cuprinsul (ceteşte): »*Camera hotăreşte că preşedintele nu poate fi membrul nici unui partid politic şi nu poate face parte de nici un club politic*!«

Să nu credeţi, domnilor, că cererea aceasta e o cerere exagerată. N'am decât să mă refer la parlamentul englez, ca să vă dovedesc că există parlament al cărui preşedinte nu face parte din nici un partid politic. Dr. Maniu dovedeşte cu temeinicie justeţa cererii, invocând argumente puternice şi cetind declaraţii de-ale marilor bărbaţi de stat ai Ungariei.

In acelaşi timp prezintă, drept completar, şi un al doilea proiect de rezoluţie, cerând dela cameră să hotărască că »*atribuţiile, ce le acordă proiectul de revizuire, îl vizează numai pe preşedintele Camerei şi nu pot fi cedate vicepreşedinţilor*«. E convingerea mea adâncă că dacă d-voastră veţi primi proiectul acesta de revizuire vi se impune şi datoria să primiţi proiectele mele de rezoluţie, căci numai astfel se poate garanta şi asigura imparţialitatea conducerii şedinţelor.

Analisează apoi, rând pe rând dispoziţiile articolului şi propune mai multe amendamente, stăruind mai ales asupra puterii discreţionare, ce i se dă prin proiectul revizuit preşedintelui şi asupra dispoziţiilor ce se refer la votare şi modalităţile ei şi atrage atenţia Camerei asupra unei anomalii.

La articolul întâiu d-l deputat Fr. Szkicsák a prezentat un proiect de rezoluţie care n'a fost primit din partea camerei. D-l Mérey, în numele majorităţii, a prezentat la articolul al doilea mai multe amendamente între cari unul e aproape din cuvânt în cuvânt identic cu amendamentul d-lui deputat Szkicsák. Daţi-mi voie, domnilor, dar oare aţi fi respins d-voastră amendamentele şi în cazul dacă s'ar fi cetit înainte de votare? Nu vreau să dovedesc prin întrebarea aceasta decât faptul, că nu a fost corect de a nu se da cetire amendamentelor prezentate din partea noastră, căci au cuprins multe idei şi modificări sănătoase.

Dr. Maniu, după ce a fost de două ori provocat de preşedinte să rămână la obiect, roagă camera să primească amendamentele sale şi să dispună imprimarea lor. Preş. consultând camera constată, că majoritatea nu şi-a încuviinţat cererea.

Al doilea orator e dep. V. **Damian**, care spune, că vederile deputaţilor naţionalişti, în ce priveşte proiectul de revizuire, nu s'au schimbat în cursul discuţiei asupra articolului întâiu. Consideraţiile aceste ne îndeamnă să luăm cuvântul şi la articolul al doilea şi să arătăm şi la acest loc primejdiile ce le involvă pentru adevăratele principii ale parlamentarismului revizuirea regulamentului. Oratorul analisează apoi dispoziţiile articolului al doilea, se alătură la amendamentele propuse de deputaţii naţionalişti şi prezintă un proiect de rezoluţie, prin care cere ca numărul deputaţilor cari vor fi chemaţi să verifice ziarul stenografic al şedinţei să se ridice la 50. Termină rugând Camera să primească proiectul său de rezoluţie şi cere imprimarea lui.

Ultimul orator a fost dep. disident *Farkashazy*, care a prezentat de asemenea mai multe amendamente.

Representarea poporului român bucovinean

în convoiul festiv jubilar din Viena.

Din incidentul jubileului de 60 ani de domnie a Maj. Sale monarchului, se va aranja în Viena un imposant convoiŭ festiv jubilar, în care vor fi representate toate popoarele din Austria, prin urmare şi fraţii noştri bucovineni. »Societatea pentru cultuura şi literatura română din Bucovina« a şi ales un comitet, care a fost însărcinat cu pregătirile pentru representarea cât mai deamnă a poporului românesc în acest convoiu jubilar.

»Apărarea Naţională«, care ne soseşte astăzi, ne surprinde acum cu următoarea ştire:

»Chiar acum am primit ştirea, că comitetul ţării, la stăruinţa »comitetului central din Viena pentru aranjarea festivalului din incidentul jubileului de 60 ani de domnie al Maj. Sale împăratului«, a designat pe pictorul Iwasiuk cu aranjarea grupelor poporale din Bucovina în convoiul festiv. Această ştire a produs în cercurile româneşti din capitală cea mai mare senzaţiune.

Cu toate că la iniţiativa noastră »Societatea pentru cultura şi literatura română din Bucovina« s'a declarat gata de a lua în mână afacerea reprezentării poporului românesc la acest festival, alegând un comitet, compus din bărbaţi din toate păturile societăţii româneşti şi din bărbaţi esperţi în această privinţă, s'a constituit deja la finea lunei Ianuarie; cu toate că el desvoaltă o activitate deosebită şi a delegat pe pictorul academic, prof. Eugen Maximovici şi pe redactorul foii legilor imperiale din Viena, Dr. Grigori cav. de Pantazi, să se pună în legătură directă şi personală, cu comitetul central din Viena pentru a fixa amănuntele participării poporului românesc la acest festival, ne trezim de odată că un Rutean este însărcinat cu esecutarea artistică a aranjamentului diferitelor grupe româneşti. Nu contestăm talentul artistic al d lui Iwasiuk în ale picturii, dar contestăm aptitutidinea d-sale de a aranja grupele româneşti, deoarece d-sa ca rutean, nu s'a interesat nici când de portul poporului nostru. Dacă celelalte popoare 'l vor accepta pe d-sa, noi nu vom avea nimica în contra; dar noi protestăm cu toată energia contra designării acestui bărbat pentru aranjarea artistică, deoarece avem artiştii noştri români cu cunoştinţele necesare, cum e d-l prof. Maximovici, d-l Dr. Grigori Pantazi, d-l prof. Bârgăuan, d-l sculptor şi pictor Roşca etc., bărbaţi, cari ne dau garanţă deplină, că sub conducerea lor aranjamentul va fi încoronat de succes splendid.

Şi credem a vorbi din inima tuturor Românilor, dacă declarăm, că decât să fim conduşi de acest domn, mai bine ne retragem dela acest festival, rămânând ca sentimentele noastre de iubire şi veneraţiune către persoana Maiestăţii Sale să le manifestăm demn în alt mod.«

O întrunire de protestare

a studenţimei române din Bucovina.

Duminecă a avut loc la universitatea din Cernăuţi o întrunire de protestare a studenţilor români în afacerea catedrei pentru istoria Românilor. După cum se ştie, ministrul cultelor al Austriei a însărcinat pe d-rul Milcovici, ca dela toamnă să înceapă la universitate un curs de istoria Românilor. Studenţii şi deputaţii români cer însă o catedră proprie, la care să fie numit un profesor român. La întrunire s'a primit o telegramă de salutare din partea studenţilor români din Viena.

*

Cu posta de eri am primit din Viena următoarea scrisoare, adresată comitetului studenţimei române din Viena, de către studenţimea din Cernăuţi:

Onorată Redacţiune! Rugăm să binevoiţi a publica această epistolă a studenţimei române din Cernăuţi către comitetul studenţimei române din Viena, ca astfel publicul să fie informat mai bine despre cererile noastre juste în cestiunea universităţii. Vă mulţumim deci anticipativ pentru ajutorul ce ne veţi acorda în lupta noastră.

Viena, la 5 Aprilie 1908.

Cu toată stima:
„Comitetul studenţimei rom".

Fraţilor!

La căldurosul Vostru apel izvorit din cele mai senine şi avântate sentimente naţionale ne alăturăm şi noi conduşi de aceleaşi ideale şi de aceeaşi dragoste pentru propăşirea culturală a neamului nostru.

Ideea înfiinţării câtorva catedre la universitatea de aici cu limba de propunere românească nu este numai o dorinţă, ci o necesitate simţită de întreagă suflarea românească din Bucovina, care îşi afirmă dreapta sa pretenziune la o cultură naţională.

Prin înfiinţarea unei catedre de istorie a Românilor la universitatea de aici ni se dă prilejul de a desprinde de pe buzele unui profesor român în graiul nostru obârşia strălucită, luptele crunte întru închegarea neamului nostru, războaiele sângeroase pentru apărarea limbei, moşiei şi legei străbune.

Suntem un popor puţin cunoscut în apusul cultural al Europei, dorim şi crearea unei catedre de limba şi literatura română la universitatea din Viena, pentru de a ne putea manifesta cultura şi aspiraţiile noastre în marele concert cultural al popoarelor din apus şi a câştiga pentru tinerimea noastră din străinătate într'un centru al ştiinţelor un loc de cultivare a limbei şi literaturii române.

Aderăm deci din toată inima la întreprinderea aceasta curat românească şi avem firma speranţă, că deputaţii noştri călăuziţi de aceleaşi gânduri şi sprijiniţi de toţi Românii din Bucovina vor duce-o la bun sfârşit.

Cernăuţi, la 25 Martie 1908.

Cu dragoste frăţească: Pentru studenţimea română: Silviu *Dragomir* m. p. Nicu I. *Popescu* m. p. Ioan *Brăteanu* m. p. Nicolai *Cotos* m. p. C. de *Vlad* m. p. Vasilie *Liţu* m. p. Ioan *Nis oiu* m. p. George *Malcinschi* m. p.

ŞTIRILE ZILEI.

— 26 Martie v.

Vizita studenţilor români la Viena. Pentru primirea studenţilor din România cari vin să viziteze Viena cu prilejul jubileului, a fost ales un comitet compus din generalul Lupu, consilierul de curte Moraru, medicul dr. Lazăr Popovici, arhitectul Cezar Popovici, Mihai Popovici, Reuss şi d-rul Cioban.

O mănăstire gr.-or. de călugăriţe în Cernăuţi. Având în vedere efectele salutare ale instituţiunilor de acest fel de prin alte ţări, Arhiepiscopul şi Metropolitul dr. Vladimir de Repta a cumpărat din ale sale o casă în apropierea spitalului din Cernăuţi, (str. Vânătorilor No. 2 a), a întocmit-o cu cele trebuincioase şi a dăruit-o pentru o mănăstire gr. or. de călugăriţe îngrijitoare de bolnavi. Casa cu întocmire reprezintă o valoare de 25.000 de coroane. Cu această fundaţiune, scrie »Apărarea Naţională« din Cernăuţi, I. P. S. Sa a pus în anul jubilar al Maj. Sale Impăratului şi în sensul nobilelor intenţiuni ale Majestăţii Sale, temelie pentru o instituţiune eminent umanitară, care e menită a aduce foloase nepreţuite omenimei suferinde. La stăruinţa I. P. S. Sale a fost încuviinţată înfiinţarea acestei mănăstiri cu prea înalta rezoluţiune împărătească din 12 Ianuarie a. c. Capela întocmită în mănăstire I. P. S. Sa a sfinţit-o Sâmbătă în 8/21 Martie a. c. De prezent se află în mănăstire sub conducerea priorei Maria Cerniavschi-Cernescu 15 candidate, dintre cari o parte fac deja serviciul de îngrijitoare la bolnavi în spitalul ţării. După câştigarea cunoştinţelor si desterităţii necesare, ele la caz de trebuinţă, vor fi aplicate ca îngrijitoare la bolnavi şi în case private.

Administrator al episcopiei de Carloveţ a fost numit episcopul sârb *Bogdanovici*.

Promoţiune. Ioan Florian din Mădăraşiul de Câmpie în 4 Aprilie a fost promovat de doctor în medicină la universitatea din Budapesta.

Arestarea unui înalt demnitar turc. Din Constantinopol, se anunţă că şeful poliţiei secrete, Semi-bey, a fost arestat. El

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Demagogie criminală.

De *Aurel C. Popovici.*

— Fine. —

Explicaţi unui cârd de copii în câteva cuvinte mecanizmul statului. Complexitatea şi străjnicia lui. Intrebaţi-i apoi: vă place să trăiţi astfel ferecaţi? Sau să fie fiecare liber a face ce-l taie capul? Răspunsul nu poate fi îndoielnic. Cum o să priceapă un copil rostul statului ca *singurul* izvor al libertăţii, al drepturilor sale, ca singura garanţie a existenţei sale? Şi întrucât sunt socialiştii şi anarhiştii mai pricepuţi decât copiii în aceasta chestie? E exact aceaşi mentalitate şi sentimentalitate. Numai că anarchiştii şi socialiştii sunt copii rău nărăviţi. Au fost crescuţi după cea mai mizerabilă pedagogie »domnească«, după scrierile lui I. I. Rousseau şi ale elevilor lui. Că socialiştii *vor* stat, şi încă stat-cazarmă, iar anarhaştii *nu* vor stat de loc — această deosebire nu-i decât aparentă. In nici un caz nu-i esenţială. Pentrucă de fapt şi unii şi alţii lucrează la desfiinţarea statului. Numai că unii procedează inconştient, iar ceilalţi cu plan determinat. Rezultatul însă are să fie acelaş.

Un stat nu poate exista decât prin mulţumirea poporului său. Una din problemele sale este dreptatea. In toate afacerile. Iar dreptatea cere d. p. între altele, ca ţăranul să nu fie înşelat, să nu fie jefuit în afacerile *lui*, în averea pe care şi-a putut'o agonisi cu munca şi destoinicia lui sau pe altă cale legală. Şi exact acelaş drept îl are şi »domnul« în afacerile *lui*. Dar tot dreptatea cere ca conducerea statului s'o aibă cel ce se pricepe la ea. (Chestiunea esenţială a modalităţii, a »garanţei«, o rezervăm pentru altă dată). Şi acest lucru nimeni nu-l înţelege mai bine decât ţăranul, din orice ţară ar fi el. Pentrucă în orice ţară, el e mai vechiu şi mai băştinaş decât toţi teoreticianii. Pentrucă el în ţară *trăieşte*, iar teoriticianii *visează*. Ei nu trăiesc în nici o ţară. Patria lor e de regulă în nori. Şi bine ar fi dacă s'ar pogorî mai rar pe pământ. Ţăranul ştie foarte bine ce se poate şi ce nu se poate. Pentrucă vederea lui e ageră. Teoreticianul însă e orb de un ochiu, iar cu celălalt nu vede. Ţăranul ştie că nu tot ce zboară se mănâncă. Pentrucă el din moşi strămoşi a moştenit un dar preţios pentru viaţă: *bunul simţ şi buna cuviinţă*. Lucruri de lux în ziua de azi. Mai ales la mulţi teoreticiani. Ţăranul d. p. nu e obraznic. El nu face paradă cu mica lui ştiinţă, cu spiritul lui. Şi totuşi ţăranul român e un om cu un car de minte. Spiritul lui ne-a creat o limbă de o plasticitate şi claritate uimitoare. Şi ne-a adunat o adevărată comoară literară.

E perfect adevărat că cultura noastră dela oraşe a pierdut multe puncte de contact cu viaţa lui. Că ea trebue desvoltată în armonie cu tot ce e frumos şi bun şi caracteristic în viaţa ţăranilor. Căci numai păstrând tot ce se poate păstrà din ea, cultura noastră poate deveni naţională. Şi ea va fi naţională sau nu vom mai fi *noi*. Noi ca naţiune. Dar despre asta în altă formă pe larg. Ţăranul nu urăşte pe »domnii« şi »boerii« cari merită iubire. Cel ce-şi caută de moşii şi trăieşte la ţară, dacă-i om drept şi cu frica lui Dumnezeu şi ştie vorbi cuviincios cu ţăranul, este iubit de ei ca un părinte. Dar *părinte* trebue să fie. Toate astea-s chestii ce se pot discuta şi rezolva fără nici o zguduire. Şi sunt mai importante decât toate declamaţiile electorale şi toată ploaia zilnică de articole din gazete.

A zăpăci însă minţile ţăranilor cu teorii febrile, a le exagera nevoile şi drepturile »naturale« a le predica ateism şi anarhism şi a-i aţâţa în mod sălbatec în contra clasei lor conducătoare şi fireşti, este o crimă în contra întreg neamului românesc sau faptă de om cu minte de copil.

Şi astfel: în situaţia noastră geografică expusă, în luptă continuă şi grea cu Ungurii şi cu Bulgarii, în antagonismul nostru secular şi ireductibil cu nesfârşita împărăţie rusească, în o latentă criză morală — amatori de simetrii utopice, ignoranţi înfumuraţi şi câţiva Puşcă-în-Lună gălăgioşi se improvizează nu numai advocaţi ai »muncitorilor« şi ai ţărănimii, ceeace n'ar fi nimic, dar şi »reformatori« ai întregei noastre ordini sociale. Şi până să-şi realizeze măreţele lor fantasmagorii, caută să dărâme toate temeliile existenţei noastre naţionale. O naţiune nu e decât o mare familie. Copilul care atentează la familia şi capul ei este un copil denaturat. Locul paricidului e în puşcărie sau în casa de nebuni. Nici demagogii în general, şi mai ales cei de această speţă, nu stau departe, politiceşte vorbind, de copiii denaturaţi de paricizi. In contra lor şi în contra unor asemenea criminale încercări, trebue să se ridice fiecare Român de bine. Neamul smintitului antic, care a dat foc templului dela Efes, nu va dispărea nici-odată. E însă de datoria oamenilor cu mintea normală, a lua din timp măsuri şi măsuri energice contra vânătorilor deasemenea glorii herostratice.

(„Conv. Liter.")

a arestat doi ruşi, cari se păreau suspecţi. S'a dovedit însă că aceştia erau doi prinţi. Ambasadorul rus a cerut satisfacţie, în urma cărui fapt s'a decis arestarea lui Semi-bey.

O carte de mare valoare. Antiquarul vienez Rauschburg, a reuşit să-şi procure »Legenda de aur din Kaxten«. tipărită la 1492, care din cauza rarităţii ei are o foarte mare valoare. Cartea aceasta conţine traducerea legendelor sfinte, făcute de episcopul Voradini. Cartea s'a tipărit la Westminster în 9 exemplare.

Prăbuşirea unor case. Din Londra se anunţă că Luni dimineaţă s'au prăbuşit mai multe case în cartierul Chattus. Au fost acoperiţi sub dărâmături 65 de oameni. Mulţi din ei au fost omorâţi.

Alegerile din Portugalia. In două circonscripţii ale oraşului Lisabona, au avut loc grave turburări. A fost nevoie de intervenţia armatei. Au fost mulţi morţi şi răniţi. Numărul exact al victimelor nu se cunoaşte încă. Intr'o singură stradă s'au găsit 3 morţi şi 12 răniţi. Din 146 deputaţi, câţi urmează a fi aleşi peste tot, au fost aleşi până acum 98; toţi aceştia sunt din partidul monarchist.

Marele incendiu din Strassburg. Fabrica de hârtie Hubert din Strassburg, s'a aprins Luni în urma unui defect al maşinei electrice. A ars toată fabrica şi marele depozit de hârtie din curtea fabricei. Pagubele sunt foarte mari.

Un proprietar împuşcat de un ţăran. Din Bârlad se anunţă că proprietarul Dumitru C. Lazare din Tecuciu a fost împuşcat mortal în sala paşilor pierduţi dela tribunalul local de săteanul Vasile C. Miora din comuna Rădeşti, cu care avea Luni un proces de bani. Fără a opune nici o rezistenţă criminalul, care se plimba în jurul victimei sale căzute la pământ, a fost condus în cabinetul procurorului, unde în faţa substitutului Albu a fost provocat să dea seamă de fapta comisă. Cazul a emoţionat adânc pe toţi ce se aflau în sala palatului de justiţie, în momentul săvârşirei crimei.

Un urât obiceiu *în America şi la noi.* Un talentat ziarist francez a publicat în »Le Matin« un frumos capitol de moravuri americane. Obiceiul murdar al scuipatului pe jos, în tren şi tramwaie, în localurile publice şi chiar pe strade, este asimilat în Statele Unite, cu delictele cele mai grave din codul penal şi pedepsit mai greu chiar ca un atentat la bunele moravuri, ori de cât un simplu furt. Individul necuviincios, care îşi permite să înfrângă regulamentele poliţienoşti în această privinţă, nu numai că plăteşte amendă, dar este băgat şi la puşcărie. Amenda se poate urca până la 500 dolari, sau 2625 lei în monedă românească, iar închisoarea nu este mai mică de două luni. De sigur, să plăteşti 2500 lei şi să faci încă şi 60 de zile puşcărie pentru un scuipat, este prea scump şi, între noi rămâie vorba, nu face. Totuşi, numai aşa au ajuns Americanii să asigure higiena publică, în marile centre populate, în cari se îngrămădesc oameni din toate părţile globului. Cât de departe suntem noi de aceste moravuri şi cât de complectă este lipsa noastră de educaţie, în această materie, ne-o dovedeşte o întâmplare petrecută mai zilele trecute la Senat, cu ocazia discuţiei Casei Rurale. Un ilustru orator al opoziţiei s'a oprit în mijlocul discursului său, pentru a scuipa, în faţa biuroului, fără nici o consideraţie pentru asistenţa care-l asculta. In Statele-Unite, o asemenea necuviinţă ar fi fost imediat reprimată şi delicuentul, ori cât ar fi fost el de mare personagiu, ar fi fost înhăţat de guler şi condus la magistrat. — »Ref.«

Intâmplarea mântuieşte viaţa unui om. In Konstanjevce un petrar era ocupat într'o mină adâncă de peatră. La un moment dat auzi el cum mârâie un câine. Curios să vadă ce e, ieşi petrarul din mină. Bietului câne i se prinsese piciorul într'o cursă de fier pusă anume pentru fiare sălbatice. Se înţelege că el scăpă pe bietul animal, dar se mântui şi el de un şi mai mare pericol. In absenţa lui se rupse o stâncă, rostogolindu-se chiar pe locul unde lucrase el şi desigur acest bolovan l'ar fi strivit pe bietul om, de nu ieşia să scape cânele din cursă.

Consemnările despre măsurarea dărei de casă atât după clasă cât şi după chirie, pe anii 1908—1910 sunt puse la dispoziţia fiecărui contribuabil în decurs de 8 zile, adecă din 9—17 Aprilie st. n. dela 8—12 oare a. m. la oficiul de dare orăşenesc. (Vezi publicaţiunea No. 3443/908 de pe pagina 4).

Pentru câteva ziare româneşti.

In unele ziare fruntaşe ale noastre (numele lor nu-l amintesc) de luni întregi, apare cu regularitate îndărătnică şi enervantă o inserţiune — reclama unei firme comerciale care pentru ofertul articolelor sale de consum: cafea, ciocolată, etc., foloseşte drept motto de reclamă şi negoţ, versurile ideale ale poeţilor noştrii: Alexandri şi Bolintineanu, versuri înălţătoare, cu altă frumoasă menire, folosind înţelesul lor ca reclamă de mărfuri şi geşefterie.

Pentru orientare las să urmeze modul cum se folosesc aceste versuri:

»Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inimă română

şi numai dela comercianţi români să cumpărăm.

Cineva cumpăra, etc., etc.«

— x *Viitor de aur românimea are dacă* numai dela comercianţi români va cumpăra.

Cereţi preţ-curent românesc dela comerciantul român, etc., etc.«

Am tot aşteptat doară, doară din şirul numeroşilor cetitori se va ridica vre-un glas de protestare împotriva purcederii acesteia, ce ne jigneşte simţul şi turbură memoria scumpă a barzilor neamului nostru. Credeam că după atâta repetare redacţia numitelor ziare va observa aceasta profanare îndrăzneaţă şi va rectifica eroarea. Dar aşteptarea mea fu zadarnică.

Imi ridic deci glasul meu, împotriva acestei *lipse de respect*, împotriva *ofenzei* ce se aduce poeţilor şi poeziei româneşti — pusă în serviciul atât de profan al reclamei.

Nu sunt împotriva reclamei, trăim aşa zicând în secolul ei. Să sprijinim comercianţii români. Ne doare însă modul acesta nou de *reclamă jignitoare.*

Azi-mâine, ne vom trezi, că se folosesc drept reclamă, citate din alţi poeţi, amestecând şi profanând idealul aurul şi scrisul acestor suflete mari, a acestor regi ai cugetării în reclama zgomotoasă a negoţului, vătămând simţul de veneraţie şi cultul şi moralul inimilor noastre.

Intraţi cu sfinţenie în templul sufletelor noastre: respectaţi tesaurul neamului nostru.

Respect şi veneraţie se cuvine cântăreţilor neobosiţi ai neamului nostru, respect poeziei noastre.

Atrag atenţiunea redacţiilor, cari au trecut cu vederea aceasta greşală şi cred că se va face cuvenita rectificare.

Bistriţă. *Emil A. Chiffa.*

Francmasoneria în România.

Marele maestru al logei francmasonilor din România, d. căpitan Moroiu, a acordat — scrie »Reforma« din Bucureşti — un interview, în care a spus multe lucruri interesante.

Masoneria ar fi fost introdusă în ţară la noi, în timpul domniei lui Costantin Mavrocordat, adecă în prima jumătate a veacului al 18-a, de către italianul Iuliu Cara, secretarul acestui hospodar.

D-l căpitan Moroiu vede chiar o influenţă a ideilor umanitare ale francmasoneriei, în marea reformă cu care Constantin Mavrocordat s'a ilustrat, desrobind pe ţărani, cari până la dânsul erau sclavi, legaţi de moşia unde locuiau, în tocmai ca şi ţiganii.

După d-l căpitan Moroiu ar mai fi fost masoni poetul Ienăchiţă Văcărescu, care a trăit la finele veacului trecut, Tudor Vladimirescu, fraţii Golescu, I. Heliade Rădulescu, profesorul Gheorghe Lazăr, C. A. Roseti, generalul Davila şi încă mulţi alţii, de al căror nume nu-şi mai aminteşte marele maestru al logei române.

De la C. A. Roseti, d-l căpitan Moroiu posede chiar o scrisoare, pe care o păstrează ca pe un scump şi sfânt document. Din cuprinsul ei, se poate vedea cât de apreciată era ideea masonică de bărbaţii luminaţi ai ţării.

Fără să punem la îndoială afirmaţiunile neobositului măestru mason, rămâne totuşi să se dovedească, în mod istoric, temeinicia lor. Ne vine în adevăr greu să credem în francmasoneria lui Tudor Vladimirescu, a poetului Ienăchiţă Văcărescu şi a atâtor alţii pe cari-i înşiră d-l căpitan Moroiu. De unde oare, ar fi putut ei să-şi apropieze ideile masonice?

Săptămâna sângelui.

Din Macedonia »Românul dela Pind« primeşte următoarele:

N'am putut găsi un titlu mai nemerit pentru cele ce se petrec acum aici. In adevăr de mai multe zile în Macedonia curge din belşug sânge omenesc. (Se varsă şi sânge de oi, miei, capre, etc., dar numai atunci când banditţii greci vor să facă dovadă neîntrecutei lor vitejii).

Acum nu e zi dela Dumnezeu, în care să nu primim cât mai multe veşti despre omoruri, ciocniri, vărsări de sânge. Primele cuvinte, cu cari se întâlnesc doi oameni, sunt acestea: ce crime s'au mai comis pe ziua de azi?

Şi începe pomelnicul: la Salonic, de pildă, Grecii au săvârşit un nou atentat, în districtul Vodena s'au bătut Turcii cu Bulgarii, în districtul Caraferia, Turcii cu Grecii, ori Grecii au atentat la viaţa altor Români, în Vilaetul Cosova o bandă sârbească a fost distrusă, în părţile Florinei ori Castoriei, bandele bulgăreşti s'au ciocnit între dânsele etc. etc.

Şi aşa, în toate părţile, în sus şi în jos, la dreapta şi la stânga se varsă sânge, se omoară oameni, viaţa a ajuns să nu mai aibă nici un preţ.

Iar săptămâna aceasta prezintă o particularitate a ei şi anume: au dat victime, aproape proporţional de egale, toate naţionalităţile din Turcia. Au fost ucişi antarţi, şefi de ai lor, ofiţeri elevi chiar, au căzut prinşi de vii ori omorâţi şefi şi simpli comiţi bulgari, au fost distruse bande sârbeşti. La rândul lor Turcii n'au obţinut succese uşoare: şi dânşii au avut de înregistrat pierderi dureroase. Doi ofiţeri şi mai mulţi soldaţi au căzut victima datoriei lor.

*

Bine înţeles, că Românii nu sunt printre fericiţii muritori, cari să fie scutiţi şi să fi fost la adăpost.

Cu bieţii Români se petrece ceva trist de tot. Românii naţionalişti, sunt urmăriţi cu cea din urmă furie şi asasinaţi fără nici o cruţare de antarţii şi teroriştii greci. Cei grecomani sunt omorâţi de Bulgari, ba chiar deseori şi de înşişi Grecii, cari n'au încredere în sentimentele lor elenoşti şi cari — de altfel cu drept cuvânt — îi bănuesc că într'o bună dimineaţă, când va înceta regimul sălbătăciei teroriste, ei se vor grăbi să reîntre în rândurile de cinste ale naţionaliştilor.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 8 Aprilie. — După ce i-a succes guvernului să facă să i-se voteze partea I a propunerei de revizuire, care este cea mai capitală, era de prevăzut, că va isbuti curând şi cu celelalte două părţi.

In şedinţa de eri a camerei s'a primit şi partea II-a a propunerii revizuirei, nu fără ca vicepreşedintele Rakowsky, care a prezidat să fi dat o nouă probă despre violenţa sa în conducerea desbaterilor.

Revizuit ori nerevizuit regulamentul se calcă şi deputaţii naţionalişti în frunte cu Dr. Maniu înzadar protestează contra procedurei volnice, căci preşedintele le retrage cuvântul şi majoritatea trece cu sgomot şi cu urlete preste protestele lor la ordinea zilei.

Deputatul Vlad a făcut unele amendamente. Preşedintele şi alţii din majoritate l'au întrerupt mereu. Preşedintele i-a imputat că ar face ca Croaţii şi ar spune una şi aceeaşi a doua şi a treia oară. Vlad a protestat şi şi-a terminat vorbirea.

Nu aşa de norocoşi au fost alţi deputaţi, precum deputatul român Dr. Stefan Petrovici, care vrând să prezente vr'o 25 de propuneri a fost întrerupt în cetirea lor şi preşedintele i-a detras cuvântul.

Disidentul Faskashazy a fost chemat la ordine, fiindcă a zis: *„Aşa-e! Preşedintele apără şi părtineşte interesul majorităţei"*, precum şi este în adevăr. Deputatului Molnar Ienö, preşedintele i-a interzis să întrerupă. Molnar vrând să se apere, preşedintele i-a detras cuvântul. După ce i-a detras cuvântul şi deputatului Petrovici, Dr. Maniu şi Ivanka au sărit în apărarea acestuia. Lui Ivanka i s'a luat cuvântul, Maniu abia a putut protesta. Vlad strigă: Trăiască ghilotina! (sgomot mare). Preşedintele: Cine a întrerupt; Vlad: Eu. Preşedintele: Pentru această vătămare grosolană te chem la ordine!

Milan Hodza cere cuvânt la regulament şi zice: Dupăce nu pot să dea expresiune liberă părerilor lor deputaţii clubului naţionalist nu mai pot lua parte la.... (mare sgomot.) Indată ce preşedintele a înţeles încătrău vrea să bată Hodza, i-a retras acestuia cuvântul. (Eljen-uri şi aplause.)

Toţi naţionaliştii, cari erau de faţă (vr'o 6—7) s'au ridicat atunci şi au părăsit sala şedinţelor.

După aceea s'a încheiat desbaterea, Au urmat apoi discursurile propunătorilor şi constatându-se că sunt 116 deputaţi de faţă şi că prin urmare pot lua deciziuni valabile s'a primit şi a doua parte a propunerii de revizuire.

Budapesta, 8 Aprilie. Corespondenţa „Keleti Ertesitö" anunţă: Membrii partidului parlamentar naţionalist au ţinut azi după amiază la clubul naţionalist o conferinţă, în care s'au discutat evenimentele din şedinţa de azi. Asupra conferinţei, partidul a dat următorul comunicat: „Conferinţa constatăi n unanimitate că preşedintele a atacat în şedinţa de azi a Camerei cu aprobarea majorităţii, libertatea cuvântului şi de acţiune în parlament şi consideră atacurile aduse azi regulamentului camerei, ca întrecând pe toate, cari au caracterizat dezbaterile de până acum cu privire la revizuirea regulamentului camerei.

Procedeul brutal, prin care preşedintele a împedecat pe deputaţii Petrovici, Ivanca şi Hodja să-şi prezinte propunerile, a hotărât pe deputaţii naţionalişti să părăsească sala de şedinţe.

Conferinţa a luat cunoştinţă cu aplauze de hotărârea deputaţilor de a nu mai lua parte la desbaterile proiectului regulamentului camerei, deşi deputaţii Bela, Suciu, Stefan C. Pop, Blaho, Mihali şi Novac, mai aveau intenţiune să vorbească. Partidul consideră că aducerea proiectului pentru revizuirea regulamentului camerei s'a făcut cu o brutalitate, care nu e de demnitatea acestui regulament.

Membrii partidului nu vor mai lua parte la dezbaterile paragrafului al treilea al proiectului lui Emil Nagy pentru că nu vor să contribue la încoronarea acestei opere.

Pe cât a fost cu putinţă partidul şi-a făcut datoria.

Budapesta, 8 Aprilie. In ultimul timp ziarele au anunţat o grevă a studenţilor români la gimnaziul român din Năsăud. Directorul gimnaziului, Ioan Ghetie declară acum într'un ziar de seară, că greva anunţată de ziare nici n'a avut loc şi nu e adevărat că studenţii au prezentat un memoriu, pe care profesorii l'au primit sub ameninţarea studenţilor că nu vor mai intra în clasă. De fapt totul s'a redus la refuzul câtorva studenţi de a intra în sala de curs. Ei au fost însă readuşi la linişte prin intervenţia directorului şi a doua zi cursurile au fost reluate în ordine.

Bibliografie.

Mihai Eminescu. „Poezii", c'o notiţă biografică de Ioan Săndulescu. Ediţia II, complectată şi adăugită. Preţul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. „Poezii", premiate de Academie. In Biblioteca pentru toţi sub numărul 286—287. Preţul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. „Femeea Indărătnică", comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (In Biblioteca pentru toţi. No. 284, Preţul 30 bani. Porto 5 bani.

Vasile C. Osvadă. „Băncile populare din România". Cu un adaus informavti Preţul 1 coroană.

Ecaterina Colonel Steriad. „Buna Menageră". Carte de bucate practică, care conţine recete dela cele mai fine mâncări prăjituri, gelatine, creme, conserve, dulceţuri, după bucătăria fină din România. Preţul cărţei e de 5 coroane, plus 30 bani porto.

„Compassul Românesc" de *N. P. Petrescu* partea I. şi II. care conţine şi legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureşianu, Braşov. Preţul ambelor tomuri 3 cor. plus 20 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Avis!

Se caută revista **„Preotul Roman“** de N. F. Negruțiu din Gherla din anii 1881 și 1885, cine are această revistă și voește s'o vândă să se adreseze la *Laurențiu Sima* preot Felsőszék p. u. Csizér, (Szilágy).

Nr 3443/1908.

Publicațiune.

Pentru luarea în vedere a consemnărilor despre măsurarea dări de casă atât după casă cat și după chirie pe anii 1908—1910.

După §§. 16 și 18 de lege XLIV. din anul 1883 se aduce la cunoștința publică, că On. Directiă de finanțe r. u. din loc a trimis la oficiul de dare orășenesc pentru stabilirea dărei.

Catalogul pentru **darea după chiria caselor și împărțirea lor după categorii**

Acestea cataloguri sunt puse la disposiția fie-cărui contribuabil în decurs de 8 zile, adecă dela **9 Aprilie până inclusiv la 17 Aprilie 1908 st. n.** dela 8 oare a. m. până la 12 óre a. m. la oficiul de dare orășenesc.

Contra sumelor de contribuție stabilite în aceste cataloage pot recura contribuabilii și anume:

a) Acei contribuabili, cari au fost deja taxați cu vre-o dare din cele specificate și anul trecut, în decurs de 15 zile, adecă **până inclusive 24 Aprilie st n 1908.**

b) Acei contribuabili, cari pentru prima-oară sunt taxați cu vre-o categorie de contribuția din cataloagele indicate în decurs de 15 zile, dela ziua în care li-sau înscris în foaia de dare sumele ce au a plăti. Recursul este a se adresa la On. Comisie administrativă prin On. Magistrat orășenesc.

Recursurile date după espirarea acestor termine se vor respinge ca întârziate. Totodată se provoacă toți proprietarii de case să presente la oficiul de dare cu foaia de contribuție pentru a se scrie în foaiă câtă contribuție au să plătească.

Brassó, 6 Aprilie 1908.

119,1—3. *Oficiul de dare orășănesc.*

Nr. 4 99/19 8

PUBLICAȚIUNE.

In 13 Aprilie 1908, la 9 oare a. m. se va ținea licitațiune publică cu oferte în scris în despărțământul al V-lea pentru afacerile economice al magistratului orășenesc, ce se află în localul primării din casele sub Nr. 5 în strada Aurarilor, etagiul al II-lea.

Scopul acestei licitațiuni este de a se da în arândă pe timpul dela **1 Maiu 1908 până la 29 Septem. 1912** hotelul „COROANA“ dimpreună cu localul de prăvălie și cu magazia adecă arândarea hotelului „Coroana“ deoparte, de altă parte închirierea localului de prăvălie dimpreună cu magazinul învecinat.

Condițiunile de ofert și ale contractului le poate ceti fiecine până la ziua de licitație în cancelaria susnumită a magistratului.

Brassó, în 24 Martie 1908.

(118,1—2.) *Magistratul orășănesc*

Nr. 113/1908.

PUBLICAȚIUNE.

Joi în 16 Aprilie a, c. la 10 oare a m se va ținea în cancelaria subscrisei administrațiunei forestiere orășenești o licitațiune publică cu oferte pentru darea în antreprisă a clădirei unui grajd lângă casa forestieră din Stejerișul de jos.

Preliminarul de spese pentru acest edificiu se urcă la suma de 833 cor. 75 fileri.

Ofertele înscris, sigilate și provăzute cu un timbru de 1 cor. și cu un vadiu de 80 cor. au a se da în cancelaria subscrisei administrații forestiere **pără la 16 Aprilie e. c. la 10 oare a. m** Tot la acest oficiu se pot vedea și condițiunile de ofert, planul și preliminarul de spese.

Brassó, în 2 Aprilie 1908.

119,1—2. Administ. forestieră oraș. Timiș.